

Azt gondolhatnánk, hogy egy természettudományokban jártas asszony elsősorban a racionális elemzésekhez ért. Nos, Magdát nem ilyen emberként kell elképzelni. Amikor az intézeti pártalapszervezet titkára volt, a kollégák igen gyakran keresték fel ügyes-bajos dolgaikkal. Mások gondjából rengeteget foglalkoztatta őt, és igyekezett minden tőle telhetőt megtenni orvoslásukra.

Az általa képviselt eszmében (és elveihez mindvégig tiszteletre méltó módon ragaszkodott) elsősorban az embertársakkal való szolidaritást látta és azt napról-napra gyakorolta. Számára ezt jelentette a mozgalom, és magára nézve ezt tartotta kötelezőnek. Akik Magdát közelebbről ismerték, személyét olyan fogalmakkal társítják, mint az empátia, a segítőkészség és odafigyelés.

Önzetlen ember volt. Családjáról mindig nagy szeretettel beszélt. Élete vége felé, az általa megélt szenvedések közepette, felnövőben lévő unokái nyújtottak számára vigaszt. És még ekkor sem panaszkodott, hiszen nem magának élt. Szerette az életet, de egyszersmind fegyelmezett ember, s másokért élő, aggódo és munkálkodó, nemes lélek volt.

Drága Magda! Emlékedet megőrizzük!

BASSA LÁSZLÓ

Beszámoló a Kárpát-Balkán Geomorfológiai Bizottság jubileumi üléséről

(Pozsony, 2003. szeptember 9–12.)

Csakúgy, mint 40 évvel ezelőtt, most is Szlovákia fővárosában gyűltek össze a Kárpát-Balkán-hegységrendszer és a hozzá kapcsolódó medencék felszínalakítást tanulmányozó kutatók, hogy a „Komisszió” megszületéséről, alapítóiról megemlékezzenek, egyben pedig kijelöljék további tevékenységének irányait.

Az 1950-es években kialakult kétoldalú kapcsolatokat az 1963. szeptember 16–26 között rendezett szimpóziumon terjesztették ki regionális együttműködéssé. Az ötlet a lengyel Mieczysław KLIMASZEWSKI és a házigazda Emil Mazúr professzoroktól származott. A szervezet életébe a bolgár, a csehszlovák, a lengyel, a román és a szovjet geomorfológusok is bekapcsolódtak. Sajnos, közülük már csak néhányat volt alkalmunk a jelenlegi elnöknek, Dan BALTEANU professzornak emléklappal kitüntetni. Az egyes számú emléklapot Leszek STARKEL, a Bizottság első titkára kapta. A magyarok közül már csak PINCZÉS Zoltánt érthette ilyen megtiszteltetés, pedig a kezdeti időkben hárman (rajta kívül még PÉCSI Márton és SZÉKELY András) is igen aktívak voltak a szervezetben.

A Kárpátok geomorfológiai problémáiról hamarosan két tanulmánykötet született. De ez a bizottság bábáskodott olyan jól ismert alkotás létrejötténél is, mint a dunai országok geomorfológiai térképe, amely szerkesztésekor a Kárpát-Balkán régió térképeként indult. A jubileumi ülésen L. STARKEL felidézte azokat az egyéb témákat is, melyek kutatására a Bizottság munkacsoportokat szervezett: a negyedidőszaki teraszok korrelációja, a jelenlegi felszínalakító folyamatok rendszerezése, karsztmorfológia és -hidrológia, a magashegységi glaciális formakincs, valamint a felszínalakítási szakkifejezések magyarázata. Legelső sorban azonban egy igen jellegzetes szakterületet, az elenyésztett felszín képződésének tanulmányozását kellett volna említeni, amelyet a bolgár Zs. GALABOV irányított.

A Bizottság és munkacsoportjai jó néhány szakmai konferenciát rendeztek, nálunk Budapesten, Visegrádon és Debrecenben is volt ilyen találkozó. Az előadóüléseken elhangzott előadásokat a Lengyel Tudományos Akadémia krakkói részlegében éves rendszerességgel megjelentetett, jelenleg Adam KOTARBA által szerkesztett Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica c. folyóiratban közzölték. (Így történik ez most is az arra legérdemesebbnek tartott 9 előadással.)

Az évfordulás esemény főszervezője a Comenius Egyetem tanára, Miloš STANKOVIANSKY volt. A hét országból érkezett kb. 80 résztvevő (a legnagyobb számban lengyelek és szlovákok) 33 előadást tartott, 49 posztert mutattak be. Különösen hangsúlyozandó és a jövő szempontjából ígéretes a megjelent fiatalok nagy száma! A tematika most is a lehető legváltozatosabb volt: a hagyományos paleogeográfiai, felszínfejlődési, kormeghatározási témákon kívül kiemelt helyet kaptak a geomorfológiai veszélyforrások, az antropogén hatások, a neotektonika, a kőzetmorfológia a globális éghajlatváltozás következményei, valamint a geomorfológia további tájékológiai vonatkozásai. Magyarországot a pécsi, a debreceni és a szegedi egyetem, valamint az egri főiskola geomorfológusai képviselték.

Az előadóülések után a résztvevők megtárgyalták a Bizottság jövőjére vonatkozó elképzeléseiket is. Bármilyen meglepő, a Kárpát-Balkán Komisszió mindeddig nem volt hivatalosan bejegyzett szervezet, hiszen nem volt elfogadott működési szabályzata, csupán a (volt) szocialista országok földrajzi intézetei közti együttműködésnek szolgáltatott laza keretet. Mostantól a helyzet megváltozik: a konferencia közgyűlése jóváhagyta a Szabályzatot, amely szerint a Bizottság várhatóan még hatékonyabban működhet. Szorosabbra kívánják fűzni a kapcsolatot a Geomorfológusok Nemzetközi Szövetségével (IAG) és még számos más rokon szerveződéssel. Több munkacsoport megalakítására is tettek javaslatot. Új elnököt is választottunk a házigazda, M. STANKOVIANSKY személyében. Titkár a szintén pozsonyi Ján LACIKA (a Szlovák Akadémia Földrajzi Intézete) lett. Ő vezette azt a kétnapos szakmai kirándulást, melynek során többek között Dévénybe, a bősi vízlépcsőhöz, a Garam és a Nyitra völgyébe, Selmecbányára, Kőrmöcbányára is eljutottunk. A jól megszervezett terepi bemutatónok fluvialis, vulkáni és antropogén geomorfológiai, valamint általános felszínfejlődési problémákban mélyedhettünk el.

Köszönet illeti a szlovák kollégákat, hogy sikeres rendezvényükön egyszerre tekintettek a múlt (a 40 éves történet), a jelen (a legaktuálisabb szakmai kérdések) és a jövő felé, hogy új életre keltsék a geomorfológusoknak ezt a sokra hivatott regionális együttműködését.

LÓCZY DÉNES

Geomorfológus Találkozó – újra Debrecenben

2003. okt. 3–4. között kilencedik alkalommal rendezték meg azt a tudományos tanácskozást, amely évente változó helyszínen és időpontban, de állandóan nagy létszámban vonzza a geomorfológia, ill. a természetföldrajz hazai művelőit. Az idei találkozón legalább 60-an vettek részt. Rendezői személyükben részben ugyanazok voltak, mint az első alkalommal (1992-ben), de intézményi hovatartozásuk jócskán átalakult. Nem csak az egyetem szerepelt most a korábbi KLTE helyett immár Debreceni Egyetem (DE) néven, hanem új tanszékneveket is meg kellett tanulnunk. A rendezvényt az MTA Debreceni Területi Bizottságának Környezettudományi Szakbizottsága is támogatta.

A délutáni program kezdetén SZABÓ József mint a Természetföldrajzi és Geoinformatikai Tanszék vezetője mutatta be a DE jelenlegi felépítését, a tanszék oktatási és kutatási feladatait. Őt a tanszék munkatársai követték a katedrán, hogy személyekre „bontsák le” a tennivalókat, beszámoljanak szakmai előmeneteliükről, terveikről. Öröndetes, hogy milyen sok, korszerű témával foglalkozó fiatal szerzett itt tudományos fokozatot az utóbbi évtizedben.

„Megújult” a debreceni természetföldrajz másik tanszéke is, amit ezúttal nem csak név-, hanem tanszékvezető-váltás is jelez. CSORBA Péter ugyan szabadkozott, hogy kollégái mostanában